4/678

JELENTÉS

AZ 1951. ÉVI

ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉS VÉGREHAJTÁSÁRÓL.

4/678

JELENTÉS

AZ 1951. ÉVI

ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉS VÉGREHAJTÁSÁRÓL.

TARTALOM:

	Oldal
Mérleg és általános ismertetés	3
Bevételek ismertetése	6
Kiadások fejezetek szerinti főösszesítése	10
Kiadások ágazatos főösszesítése	11
Kiadások ágazatos és feladatkör szerinti csoportosítása az eltérések indokolásával	12
Létszámkimutatás	24

Orsz. Levéltár Könyvtára
2510, 57 n. sz.

BUDAPEST, 1952.

Felelős kiadó: a Pénzügyminisztériumi Könyv- és Lapkiadó Vállalat igazgatója.

Állami Nyomda, Budapest. 1952. — 15.763/05. — Felelős vezető: Koltai Ferenc.

Az 1951. évi állami költségvetés végrehajtása újabb hatalmas lépéssel vitte előre népgazdaságunk fejlődését, szociális és kulturális feladataink megoldását.

Bár egyes területeken a tervezett előirányzatokkal szemben lemaradás jelentkezett, azonban a költségvetés végrehajtása biztosította az alapvető feladatok teljesítését, sőt számos területen új feladatokat is megoldottunk. Ezt mutatja az, hogy a költségvetés végrehajtásának tényszámai mind a bevételi, mind a kiadási oldalon túlhaladták az előirányzatot.

Népgazdaságunk szocialista szektorának erőteljes fejlődése eredményeképpen a forgalmiadó és nyereségbefizetés túlteljesítése biztos anyagi fedezetet nyujtott a Magyar Dolgozók Pártja II. Kongresszusa által meghatározott fokozott feladatokhoz és egyúttal biztosította a költségvetés szilárd egyensúlyát.

Mérleg.

Az állam központi és helyi szervei, valamint a társadalombiztosítási szervek 1951. évi költségvetési bevételeinek és kiadásainak **mérlege** a következő:

Megnevezés	Előirányzat	Tényleges kezelés	A tényleges kezelés az előirányzatnál több + kevesebb —
	ezer forint		
Bevétel	**29,623.180**	**33,875.266**	**+ 4,252.086**
Kiadás	**29,516.014**	**33,583.921**	**+ 4,067.907**
Költségvetési felesleg	**107.166**	**291.345**	**+ 184.179**

A mérleg számadatai szerint a bevételek előirányzatát 14.4%-kal, a kiadások előirányzatát 13.7%-kal haladtuk meg. 1950-ben a tényszámok az előirányzattal szemben 27%, illetőleg 26% túllépést mutattak. A két költségvetési év között a túllépések mintegy 50%-os csökkenése világosan bizonyítja, hogy a költségvetési tervezésben javulást eredményezett az a körülmény, hogy az 1951. évi költségvetés a népgazdasági terv mutatószámai alapján összeállított előtervek felhasználásával készült.

A költségvetési bevételek és kiadások emelkedése azonban azt is bizonyítja, hogy tervezésünk még mindig nem volt eléggé feszített.

A *bevételek* alakulásában kifejezésre jutott a termelés jelentős megnövekedése, a termelékenység és az önköltség kedvező alakulása. A többletbevétel túlnyomórésze — 2.8 milliárd Ft — a vállalati forgalmiadóból, valamint az állami és helyi tanácsi vállalati nyereségekből folyt be. Az egyenesadók 0.3, az árkülönbözetek 0.4, az első Békekölcsön túljegyzése 0.2 milliárd Ft többletbevételt hoztak. A többletbevétel fennmaradó része a tárca- és tanácsi bevételekből adódott.

A *kiadásoknál* a 4.1 milliárdos emelkedés 5.1 milliárd Ft túlkiadásból és 1 milliárd Ft megtakarításból tevődött össze.

A 4.1 milliárd Ft túllépésből 4 milliárd Ft a Népgazdaság fejlesztésének területére esett. Főbb tételei a következők voltak:

A vállalatok eddigi 80%-os forgóalap ellátottságának 100%-ra való felemelése 1.5 milliárd Ft kihatással járt. Az állami és helyi tanácsi vállalatok veszteségtérítésére és nyereségvisszatérítésére, — ideértve a vállalati szakmunkásképzés költségeit is, — az előirányzott 0.3 milliárd Ft-on felül további 1.3 milliárd Ft-ot fordítottunk. Erre a többletkiadásra a vállalatok 1.4 milliárd Ft-os nyereségbeszolgáltatási többlete nyujtott teljes egészében fedezetet. A tervberuházási keret felemelésére, a tervezettnél nagyobb árumennyiség készletezésére, belföldi árkiegyenlítésre, kiegészítő beruházásokra és egyéb pénzügyi tételekre együttesen 1.2 milliárd Ft többlet esett.

A fennmaradó kereken 68 millió Ft túlkiadás az államháztartás többi ágazatai között oszlott meg. Az ezekre eső 12.3 milliárdos előirányzattal szemben ekként mutatkozó 0.5%-os nettó eltérés azonban — bruttó számokban — mind a túlkiadásoknál, mind a megtakarításoknál 800—800 millió Ft körüli eltérések egyenlege volt; vagyis *a szorosan vett államigazgatási szükségletek mintegy 6%-át kellett póthitelek útján fedezni, az előirányzatnak viszont körülbelül ugyanekkora részét nem használták fel.*

Az 1951. évi állami költségvetés végrehajtása, a fentebb általánosságban ismertetett eltérésekkel végeredményben közel 300 milliós felesleggel zárult.

Az évi jelentés tényszámaiban kifejezésre jut, hogy dolgozó népünk a termelés emelésével s a szocialista akkumuláció növelésével, a költségvetés végrehajtásán keresztül is hozzájárult Ötéves tervünk második évére előirányzott feladatok megvalósításához, a szocializmus alapjainak megszilárdításához.

Az 1951. évi költségvetési gazdálkodással kapcsolatos megállapítások.

Az 1951. évi költségvetési gazdálkodás fő jellemzője volt az egész közületi költségvetés egységes végrehajtásának megteremtése. Ennek előfeltételét biztosította az, hogy az állami költségvetés egységes rendszerben magában foglalta a központi szervek, a helyi tanácsok és a társadalombiztosítás összes bevételeinek és kiadásainak előirányzatát. A tanácsrendszer kialakításával egyidejűleg már az elmúlt év folyamán érvényesült a pénzügyminisztérium egységes irányítása az említett szervek költségvetési gazdálkodásában, a bevételek beszedésénél, a hitelek rendelkezésre bocsátásánál és felhasználásánál.

Az év folyamán a havi hitelnyitások helyett áttértünk az operatív gazdálkodás igényeit jobban kielégítő, negyedéves ütemtervekre. Ezek az ütemtervek a Népgazdasági Tanács által jóváhagyott negyedéves államháztartási előirányzatokkal összhangban készültek.

1951. január 1-ével a helyi tanácsoknál egységes, egyszerűsített pénzkezelési és számviteli rendszert vezettünk be.

Bevezettük a helyi tanácsoknak az adóbeszedésben érdekeltséget biztosító adórészesedési rendszert, a „költségvetési szabályozás" rendszerét.

Az államigazgatás létszámalakulásának felügyeletére és ellenőrzésére megjavítottuk a Központi Létszámnyilvántartás munkáját.

Az egységes irányítás keretében eredményesen oldottuk meg a takarékossági rendelet végrehajtását, továbbá az év végén az ár- és bérrendezéssel kapcsolatban felmerült sürgős pénzügyi feladatokat is.

Az állami vállalatok pénzgazdálkodásában is jelentős változások történtek az 1951. év folyamán.

A fejlődés — a Szovjetunió gyakorlatának alapulvételével — a vállalatok nagyobb önállósága, de egyben felelősségük fokozottabb kihangsúlyozása irányában halad.

A vállalati *mérlegbeszámolók* rendszerének kiépítése, a főkönyvelők jogkörének átfogó szabályozása és a *minisztériumi főkönyvelőségek* felállítása lehetővé tette az egyszámla alszámláinak megszüntetését és a mechanikus pénzforgalmi ellenőrzés helyett a beszámolók tényszámain nyugvó utólagos ellenőrzés fokozottabb alkalmazását.

Az *állami költségvetés és a vállalatok kapcsolatában* alapvető módosításokat hoztak a nyereségbefizetés új rendszeréről és az igazgatói alapról szóló Népgazdasági tanácsi határozatok. Ezek közül leglényegesebbek a vállalati nyereségnek a forgóalapra és igazgatói alapra való közvetlen felhasználását szabályozó rendelkezések.

A *hitelgazdálkodás* területén szintén jelentős előrehaladás történt. Így megszűnt a kényszerhitelezés rendszere, a hitelforgalom helyett a hitelállomány, illetőleg a hitelállomány változásának tervezésére tértünk át, a hitelnyujtás szorosan kapcsolódott már a készletek mozgásához, bevezettük a veszteségek meghitelezésének a tilalmát.

A *munkabéralap ellenőrzésnél* alapvető változást jelentett a Magyar Nemzeti Bank előzetes és szoros pénzügyi ellenőrzésének a bevezetése. A *veszteséges vállalatok felülvizsgálatának* új módszerében a vállalat és az irányító szervek vezetői személyes felelősségének a megállapítása érvényesül.

Az év folyamán már komoly előmunkálatok folytak, az utólagos forgóalaprendezés helyett, a vállalatok *előzetes forgóalap-ellátási rendszerének* bevezetésére és a vállalati *pénzügyi tervezés* eddigi módszerének — a fenti reformokkal kapcsolatos — gyökeres átalakítására.

A pénzügyi gazdálkodás területén a pénzügyminisztériumnak sikerült a tárcákkal és a helyi tanácsokkal szoros és közvetlen kapcsolatot kiépítenie; ez biztosítékot nyujt arra, hogy egymás munkáját kölcsönösen, állandóan javítsák és a pénzügyi fegyelem megszilárdítása egyre fokozódjék.

A költségvetés végrehajtásával kapcsolatban megállapított **hiányosságok,** hibák és az azok megszüntetésére megtett intézkedések az alábbiakban foglalhatók össze:

a) *Tervezés.*

Minthogy 1951. évre sem készültek el idejében az éves vállalati tervek, a vállalati bevételek és forgalmi adóbevételek előirányzata becslésen alapult. A tárcabevételeknél az előirányzattal való összehasonlítást egyrészt zavarja az előző évi felhasználatlan hitelek bevételként jelentkezett visszafizetése, másrészt aránylag jelentős mérvű tervezési hiányosságok is voltak. Ezen a területen a munka lényeges megjavítására van szükség.

A kiadások tervezésénél lényeges hiba volt, hogy az államigazgatási feladatok egy részére (utak, hidak, közvilágítás, város- és községgazdálkodás) az Országos Tervhivatal nem alakított ki keretszámokat és ezeket a pénzügyminisztérium sem készítette el. A jövőben ezeket a keretszámokat idejében kell kialakítani.

A tanácsoknál a szállítások elhúzódása miatt a kötelezettségvállalással lekötött hitelek jelentős része nem került felhasználásra a tatarozási munkálatoknál és felszerelések beszerzésénél. A jövőben jobban össze kell hangolni a vállalatok terveit a tanácsi igényekkel. Javítani kell a gazdálkodáson is, mert a kiadási hitelek egy részének fel nem használása helytelen gazdálkodásra vezethető vissza.

b) *Béralap.*

A béralap a költségvetési év folyamán emelkedett. Bár ez az emelkedés a költségvetésben engedélyezett kereteken belül maradt és felsőbb határozatokon alapult, hiba volt, hogy a béralapnak ezt az emelkedését és magát a béralapot a pénzügyi szervek nem ellenőrizték, hanem ellenőrzé-

sük kizárólag az alapfizetések átlagkereteinek betartására szorítkozott. Ezt a hiányosságot a létszám- és béralapellenőrzésnek az 1952. év II. felében bevezetésre került új rendszere kiküszöböli.

c) *Póthitelek.*

A póthitelekkel kapcsolatban a gazdálkodó szervek részéről még mindig nagyfokú lazaság volt tapasztalható. A pénzügyminisztérium hibás volt abban, hogy a póthitelengedélyezési rendszeren nem javított.

Az Állami Ellenőrző Központ vizsgálata alapján hozott határozat után a pénzügyminisztérium elkészítette a póthitelgazdálkodás egységes szabályzatát. A szabályzat 1952. augusztus hó elején életbelépett. E szabályzat részletes rendelkezéseket tartalmaz a póthiteligénylésnél és engedélyezésnél tapasztalt hiányosságok és rendellenességek megszüntetésére, továbbá a póthitelgazdálkodásban elkövetett pénzügyi fegyelemsértések szigorú megtorlására.

d) *Számvitel.*

A számvitel (könyvelés, leltári vagyon- és anyagkezelés, valamint nyilvántartás) vonatkozásában — a már említett egységes helyi tanácsi pénzkezelési szabályozástól eltekintve — az 1951. év folyamán más jelentős változás nem történt.

Ezt a kérdést a szocialista fejlődésünknek megfelelő, átfogó számviteli reformmal 1953-ra kívánom megoldani.

A tanácsoknál feltétlenül szükséges a könyvelés és adatszolgáltatás megjavítása, továbbá olyan rendszer kiépítése, hogy a megyei, illetőleg járási tanácsok a Nemzeti Bank adatai alapján is ellenőrizhessék az alsóbbfokú tanácsaikat. Az említett hiányosságok a zárszámadási adatoknál is megnyilvánultak, úgy, hogy emiatt több helyen a Bank adatait kellett a zárszámadásba beállítanom, mert az eltérések csak részben voltak tisztázhatók.

Az évi jelentés szerkezete.

Az 1951. évi állami költségvetés végrehajtásáról készített jelentés az 1950. évihez képest, az alábbiak szerint egészült ki:

A kiadásokról ágazatos főösszesítés, továbbá az egyes ágazatokról a közelebbi feladatokat (költségvetési címcsoportokat) tartalmazó táblázatok is készültek. Ezek a kimutatások a helyi szervek (tanácsok és intézményeik) adatait is magukban foglalják. Így az egyes feladatcsoportok összegei az állami szervek által ellátott egyes feladatok teljes pénzszükségletét felölelik.

Az állami feladatok ellátása jelentős részben és lényeges területeken (pl. állattenyésztés, közlekedés, kórházak, egészségügyi és szociális intézmények, alsó- és középfokú oktatás, népművelési intézmények) a helyi tanácsok hatáskörébe került. Ennek megfelelően az 1951. évben a szorosan vett államigazgatási feladatok finanszírozására fordított (tehát a népgazdaság fejlesztésére és a honvédelemre eső kiadásokon felüli) összeg a központi szerveknél 5.7, a helyi szerveknél 2.8 milliárd forintot tett ki. Ezért az évi jelentésben a tanácsok költségvetési kiadásainak alakulását az előző évi jelentéssel szemben — amikor erre még nem volt lehetőség — sokkal részletesebben kellett ismertetni.

A fejezetenkénti, illetőleg megyénkénti vagy tanácsfajtánkénti ismertetés terjedelmes és nehezen áttekinthető összeállítás lenne s nem tartalmazná a jelentős számban előforduló olyan, egy csoportba tartozó feladatok pénzszükségletének országos alakulását, amelyeket központi és helyi szervek egyaránt ellátnak. Ezért célszerűnek látszott a kiadások részletes indokolását a „Kiadások ágazatos és feladatkör szerinti csoportosítását" feltüntető táblázatokhoz kapcsolni. Ez a módszer egyúttal kiküszöböli, hogy külön kelljen indokolni az évközben jelentős számban előfordult feladatkör-átadással kapcsolatos több, mint 300 millió forintot kitevő olyan látszólagos túlkiadásokat és egyidejű megtakarításokat, amelyek az előirányzattal szemben eltérést nem jelentettek.

Az ágazatos csoportosítást és azon belül a feladatkörök szerinti részletezést, a Szovjetunió példája alapján, az 1952. évi költségvetés végrehajtásáról készített negyedévenkénti beszámolójelentéseknél már gyakorlatban alkalmazza a pénzügyminisztérium. Az itt szerzett tapasztalatok, valamint a fent vázolt okok alapján indokoltnak láttam az 1951. évi költségvetés előirányzati és tényszámait az évi jelentés céljára ebben az új csoportosításban is összeállítani.

A kiadások ágazatos és feladatkör szerinti csoportosításai és az azokhoz fűzött indokolások tájékoztatást nyujtanak arról, hogy az egyes számadatok központi vagy helyi szervekre, illetőleg melyik központi szervre (fejezetre) vonatkoznak. Ezért, az előző évi jelentéssel szemben — ismétlések elkerülése végett — a kiadások alakulását fejezetek szerint is ismertetni szükségtelennek láttam.

Az indokolásokban ez alkalommal is az 500.000 forintot elérő, vagy azt meghaladó eltérések ismertetésére szorítkoztam.

Vagyonkimutatást nem közlök, minthogy az állami vagyon nyilvántartásának szocialista módszerei még kidolgozva nincsenek s így a könyvelés adatai elemzésre alkalmas számokat nem szolgáltatnának.

Budapest, 1952. évi október hó 10-én.

Olt Károly s. k.
pénzügyminiszter.

BEVÉTELEK

Megnevezés	Előirányzat	Tényleges bevétel	A tényleges bevétel az előirányzatnál több +, kevesebb —
	ezer forint		
Központi bevételek.			
I. Kiemelt tételek :			
Egyenesadók	7,197.957	7,524.458	+ 326.501
Forgalmiadók	13,331.300	14,738.129	+ 1,406.829
Vámok	180.000	210.796	+ 30.796
Illetékek	251.010	284.273	+ 33.263
Vállalati alapok elszámolása	540.000	507.685	— 32.315
Vállalatok eredményelszámolása	4,228.175	5,646.075	+ 1,417.900
Békekölcsön	750.000	947.266	+ 197.266
Árkülönbözetek	700.000	1,086.899	+ 386.899
I. összesen	**27,178.442**	**30,945.581**	+ **3,767.139**
II. Tárcabevételek :			
Országgyűlés és Népköztársaság Elnöki Tanácsa	135	223	+ 88
Minisztertanács	127	265	+ 138
Magyar Tudományos Akadémia	694	1.117	+ 423
Külügyminisztérium	140	10.864	+ 10.724
Belügyminisztérium	19.634	34.633	+ 14.999
Igazságügyminisztérium	58.183	78.166	+ 19.983
Népgazdasági Tanács	4.386	10.160	+ 5.774
Pénzügyminisztérium	32.842	177.652	+ 144.810
Közlekedés- és postaügyi minisztérium	9.597	13.103	+ 3.506
Bánya- és energiaügyi minisztérium	15.918	14.082	— 1.836
Kohó- és gépipari minisztérium	602	2.187	+ 1.585
Könnyűipari minisztérium	1.857	4.140	+ 2.283
Építésügyi minisztérium	1.829	3.135	+ 1.306
Belkereskedelmi minisztérium	440	2.030	+ 1.590
Külkereskedelmi minisztérium	321	2.375	+ 2.054
Földművelésügyi minisztérium	29.674	36.150	+ 6.476
Élelmezési minisztérium	2.454	26.853	+ 24.399
Nyug- és egyéb ellátások	59.520	86.329	+ 26.809
Egészségügyi minisztérium	47.496	35.695	— 11.801
MÁV Központi Egészségügyi Hivatal	72.485	60.171	— 12.314
Szakszervezeti Társadalombiztosítási Központ	1,787.627	1,900.594	+ 112.967
Vasutas Szakszervezet Társadalombiztosítási Központja		41.484	+ 41.484
Közoktatásügyi minisztérium	8.561	12.783	+ 4.222
Népművelési minisztérium	77.233	83.354	+ 6.121
Országos Testnevelési és Sportbizottság	666	836	+ 170
Honvédelmi minisztérium	6.099	9.317	+ 3.218
Államvédelmi Hatóság	3.172	18.133	+ 14.961
II. összesen	**2,241.692**	**2,665.831**	+ **424.139**
Központi bevételek **(I.+II.)** *összesen*	*29,420.134*	*33,611.412*	+ *4,191.278*
III. Helyi tanácsok bevételei :			
Budapest	57.095	72.175	+ 15.080
Vidék	145.951	191.679	+ 45.728
III. összesen	**203.046**	**263.854**	+ **60.808**
I.+II.+III. együtt	**29,623.180**	**33,875.266**	+ **4,252.086**

A 4.252 millió Ft nettó bevételi többlet a részletes költségvetési előirányzatokkal szemben bruttó számokban mutatkozó 4.662 millió Ft végösszegű bevételi többletekből és 410 millió Ft végösszegű bevételi elmaradásokból adódott. A bevételek alábbi ismertetése az eltéréseket az egyes bevételeknél bruttó számokban tünteti fel.

BEVÉTELEK ISMERTETÉSE.

I. Kiemelt tételek.

Egyenesadók.

A 326.5 millió Ft többletbevétel az alábbi eltérések eredménye:

Bevételi **többletek** jelentkeztek az adófizetési készség növekedése, az adóalapok jobb kimunkálása és az adóbehajtások eredményeként az alábbi adónemeknél:

házadónál	7.5	millió	Ft
kereseti adónál	4.3	„	„
vállalati egyenesadónál	34.5	„	„
vagyonadónál	6.2	„	„
általános jövedelemadónál	14.3	„	„
lakáshelyreállítási hozzájárulásnál	1.2	„	„
ingatlanok megváltási áránál	74.1	„	„
földadónál	66.2	„	„
gépjármű adónál	3.8	„	„
adópótléknál	30.4	„	„
Előirányzat nélküli bevételek:			
katonai szolgálatmentességi adó	3.—	„	„
átalányban fizetett forgalmiadó	24.1	„	„
Terményforgalmi Egyesülés átutalása előző évi földadó címén	265.3	„	„
vagyondézsma	24.2	„	„
Bevételi többletek összesen	559.1	millió	Ft

Bevételi **elmaradások** voltak a következő adónemeknél:

vízszabályozási járuléknál	4.8	millió	Ft
pénzbüntetéseknél	7.8	„	„
illetményadónál	220.—	„	„
Bevételi elmaradások összesen	232.6	millió	Ft.

Az illetményadónál jelentkező bevételkiesés az illetményadónak az ár- és bérrendezéssel kapcsolatban történt megszüntetése következtében állott elő.

Az adókezelés 1951. évi rendszere még nélkülözte a kivetési és lerovási adatoknak népgazdasági szektorok szerinti bontását. Erre csak az 1952. évtől kezdve tértünk át. Az adóbevételeknek utólagosan elvégzett, szektorok szerinti bontása azonban már világos képet nyujt arról, hogy adórendszerünk szocialista irányú fejlődése következtében milyen volt a befolyt adóbevételek (egyenesadó, forgalmiadó, vámok és illetékek) megoszlása az 1951. évben. E szerint — kerek számokban —

vállalatok adóbefizetéseire	18.4	milliárd	Ft
a szövetkezeti szektor adóbefizetéseire	0.4	„	„
a magánszektor befizetéseire	4.—	„	„
esett a fenti adónemekből befolyt	22.8	milliárd	Ft-ból

Forgalmiadók.

Az Ötéves Terv második évében bekövetkezett termelési felfutás, részben pedig a vállalatok többletnyereségének adósítása következtében keletkezett bevételi **többlet** adónemenként a következő volt:

termelői forgalmiadónál	419.3	millió	Ft
borforgalmi adónál	248.3	„	„
közlekedési forgalmiadónál	716.1	„	„
pénzbüntetéseknél	20.6	„	„
adópótléknál	2.5	„	„
Bevételi többletek összesen	1,406.8	millió	Ft.

Vámok.

A 30.8 millió Ft bevételi **többlet** az árubehozatal növekedésének eredménye.

Illetékek.

A 33.3 millió Ft bevételi **többlet** az illetékké átalakított rendőri kihágási büntetéspénzekből, malmi bírságokból, továbbá tandíjakból és vizsgadíjakból adódott.

Vállalati alapok elszámolása.

A 32.3 millió Ft kedvezőtlen eltérés az alábbiakból adódott:

A felujítási beruházási járuléknál az **elmaradás** 55.5 millió Ft volt annak következtében, hogy az állami vállalatok csak a tervezett termelés, illetőleg forgalom után fizettek járulékot. Az alapítási és átszervezési előleg visszafizetésénél 23.2 millió Ft **többlet** folyt be, ami a fenti elmaradást részben ellensúlyozta.

Vállalatok eredményelszámolása.

Termelésünknek és áruforgalmunknak a tervezettnél nagyobb mérvű fokozódása eredményezte a nyereségbeszolgáltatás címén előirányzott bevételi terv túlteljesítését. A **többletbevételből**

a termelési tervek túlteljesítésére, ami főleg a könnyűiparnál és a kereskedelemnél jelentkezett	429.7	millió Ft
az előző évek eredményelszámolásával kapcsolatos pótlólagos nyereségbefizetésekre	712.5	„ „
a helyi vállalatok — tervezési hiányosság folytán elő nem irányzott — nyereségbefizetéseire pedig	275.7	„ „
esett. Ezek együttesen teszik ki a többletként kimutatott	**1,417.9**	millió Ft-ot

Békéskölcsön.

A 750 millió Ft kibocsátási keretet dolgozó népünk 26.3%-kal **túlteljesítette.** Megjegyzem, hogy — az előző évi gyakorlatnak megfelelően — a Békéskölcsön 1950. évben esedékessé vált hányadát is a 1951. évben számoltattam el.

Árkülönbözetek.

A **kedvező** eltérést az előirányzottnál nagyobb áruforgalom eredményezte.

II. Tárcabevételek.

A 424.1 millió Ft nettó többletbevétel — az 5 millió Ft-ot elérő bevételi többletek és elmaradások tárcánkénti feltüntetésével — az alábbi eltérésekből állot elő :

	Többletek	Elmaradások
	millió forintban	
Külügyminisztériumnál az előző évben folyósított külföldi ellátmányok maradványának befizetéséből és egyéb bevételekből	10.7	.
Belügyminisztériumnál		
a kihágási büntetéspénzeknek a fokozottabb ellenőrzés folytán közel kétszeresére emelkedéséből	5.8	.
a rendőrség bevont szürke ruházatának értékesítéséből	6.2	.
egyes rendőri díjak illetékesítése miatt	.	5.2
Igazságügyminisztériumnál		
a pénzbüntetések behajtásának fokozásából (az előirányzat 13 millió Ft volt)	19.2	.
a letartóztatottak újrendszerű díjazása folytán a keresmény 20%-ának és a társadalombiztosítási járuléknak a befizetéséből	9.1	.
a külmunkán foglalkoztatott rabok keresményének április 1-től kezdve netto rendszerben történt elszámolása következtében	.	12.1
Pénzügyminisztériumnál		
a közszolgálati alkalmazottaktól betegség és egyéb távollét tartamára visszatartott illetmények elszámolásából	33.5	.
előző évi tervhitelmaradványok visszafizetéséből	10.5	.
a Margitsziget újjáépítése céljára a SZTK által 1949-ben befizetett, de utóbb — a költségeknek a tervberuházások között elszámolása folytán — feleslegessé vált összeg elvonásából	18.4	.
a vállalatok által a Nemzeti Bankhoz befizetett büntetőkamatok állami számlára átutalásából	9.—	.
külföldi államadósságokkal kapcsolatos és egyéb külföldi megállapodások kapcsán a magyar államot illető követelések rendezéséből	11.3	.
különféle pénzügyi tételekből (forgalomból kivont bankjegyek ellenértéke, bankjegyadó, felszámolt intézmények, vállalatok vagyona, pénzügyi tranzakció, elszámolások stb.)	62.1	.
Földművelésügyi minisztériumnál,		
leltári tárgyak és iratok selejtezéséből	5.4	.
címenként 500.000 Ft-ot elérő, előző évi ellátmánymaradványokból	8.1	.
az állami gazdaságok és termelőszövetkezetek által fizetett állatorvosi díjaknak a helyi tanácsok részére átengedése miatt	.	8.2
Élelmezési minisztériumnál a beszolgáltatás elmulasztása miatt különféle rendeletek alapján kiszabott kártérítésekből, bírságpénzekből és az elszámoltatások során elkobzott termények árából	25.3	.

	Többletek	Elmaradások
	millió forintban	
Nyug- és egyéb ellátásoknál munkaadó intézmények térítéseiből	20.1	
Egészségügyi minisztériumnál		
a klinikáknál a SZTK fizetési kötelezettségének megszüntetése miatt		11.5
az üzemi orvosi rendelők fenntartásáért az üzemek által fizetett hozzájárulás e feladatot átvevő helyi tanácsokhoz került át		13.3
MÁV Központi Egészségügyi Hivatalnál a betegségbiztosítási járulék-bevétel társadalombiztosítási szolgáltatások fedezetére szolgáló részének a Vasutas Szakszervezet Társadalombiztosítási Központja részére átadása miatt		12.9
Szakszervezeti Társadalombiztosítási Központnál		
a járulékbevétel kereken 5%-os növekedéséből	94.6	
a munkavállalók családi pótlékának fedezetéül szolgáló állami hozzájárulás többletátutalásából	10.8	
előző évi ellátmánymaradványok befizetéséből	7.—	
Vasutas Szakszervezet Társadalombiztosítási Központjánál a járulékbevétel egy részének a MÁV Központi Egészségügyi Hivataltól való átvételéből, az alkalmazottak készpénzsegélyezésének lebonyolítására a MÁV által befizetett térítésből és a taglétszám emelkedéséből	41.5	
5 millió Ft-on aluli tételek együtt	116.2	37.5
Bevételi többletek, illetőleg elmaradások összesen:	524.8	100.7

III. Helyi tanácsok bevételei.

A 60.8 millió Ft nettó bevételi többlet ágazatonkénti bruttó megoszlása, valamint az egyes ágazatokon belül a jelentősebb tételek ismertetése a következő:

Bevételi **többletek:**

Gazdasági ágazatnál a piaci és vásári helypénzek, továbbá a fővárosi területhasználati és hirdetési díjak előirányzottnál magasabb bevétele; az útmenti fű, fa és gyümölcs gondosabb értékesítése; a Fővárosi Útépítő Vállalatnak átadott kőanyagért befolyt térítés; az elhagyott ingatlanok hatósági hasznosítása; feloszlatott egyesületek vagyontárgyainak értékesítése; végül az állatorvosi díjaknak földművelésügyi tárcától átvétele miatt ..... 35.6 millió Ft

Kultúrális ágazatnál a Fővárosi Cirkusz és szabadtéri színpadok, valamint az Állatkert nagyobb látogatottságából, továbbá a vidéki kultúrházak és kultúrotthonok előirányzottnál magasabb bevételeiből ..... 10.3 „ „

Szociális ágazatnál a kórházi ápolási díjakból a MÁV térítései és a fizető betegek térítéseinek jobb kimunkálása miatt; a szociális és gyermekotthonok bevételeinek növekedése, továbbá az egészségügyi tárcától tanácsi kezelésbe került üzemi orvosi rendelők fenntartásáért az üzemek által fizetett hozzájárulási térítések következtében; végül a fővárosi gyógyáruraktár átadott készletéért fizetett térítésből ..... 25.2 „ „

Igazgatási ágazatnál az előző évi ellátmánymaradványok befizetése és új feladatokkal kapcsolatos (pl. Budapesten a Kőbányai-úti szociális telep tanácsi kezelésbe vétele) bevételek következtében ..... 15.4 „ „

Bevételi többletek összesen: 86.5 millió Ft

Bevételi **elmaradások:**

Gazdasági ágazatnál a hatósági ingatlanok vállalati kezelésbe adása folytán bekövetkezett bevételkiesés, az állattenyésztési bevételek csökkenése, a mértékhitelesítési és hordójelzési díjak illetékesítése, végül a fővárosi minőségvizsgálatok egy részének díjmentes elvégzése miatt ..... 11.9 millió Ft

Kultúrális ágazatnál a kollégiumi és vidéki napköziotthoni térítési díjakból a kisebb igénybevétel miatt az előirányzottnál kevesebb bevétel folyt be; az ipari technikumok évközben a szakminisztériumok kezelésébe kerültek s így ezek bevételei kiestek ..... 6.7 „ „

Szociális ágazatnál főleg a tejkonyhák kisebb mérvű igénybevétele miatt volt kevesebb a bevétel ..... 5.1 „ „

Igazgatási ágazatnál a hatósági eljárási díjakból várt bevételnek csak egy része folyt be 2.— „ „

Bevételi elmaradások összesen: 25.7 millió Ft

KIADÁSOK
FEJEZETEK SZERINTI FŐÖSSZESITÉSE

Megnevezés	Előirányzat	Tényleges kiadás	A tényleges kiadás az előirányzatnál több+, kevesebb—
	ezer forint		
I. Központi szervek :			
Országgyűlés és Népköztársaság Elnöki Tanácsa	18.361	20.697	+ 2.336
Minisztertanács	67.324	73.764	+ 6.440
Magyar Tudományos Akadémia	38.294	37.072	— 1.222
Külügyminisztérium	75.357	69.295	— 6.062
Belügyminisztérium	553.830	514.931	— 38.899
Igazságügyminisztérium	224.234	168.398	— 55.836
Népgazdasági Tanács	290.562	346.288	+ 55.726
Pénzügyminisztérium	127.704	124.401	— 3.303
Közlekedés- és postaügyi minisztérium	88.145	106.719	+ 18.574
Bánya- és energiaügyi minisztérium	78.357	139.064	+ 60.707
Kohó- és gépipari minisztérium	61.267	76.591	+ 15.324
Könnyűipari minisztérium	39.984	36.373	— 3.611
Építésügyi minisztérium	33.750	120.090	+ 86.340
Belkereskedelmi minisztérium	16.353	39.732	+ 23.379
Külkereskedelmi minisztérium	49.429	34.762	— 14.667
Földművelésügyi minisztérium	361.634	389.169	+ 27.535
Élelmezési minisztérium	6.375	48.605	+ 42.230
Nyug- és egyéb ellátások	823.508	782.715	— 40.793
Egészségügyi minisztérium	834.212	771.649	— 62.563
MÁV Központi Egészségügyi Hivatal	42.460	36.449	— 6.011
Szakszervezeti Társadalombiztosítási Központ	1,016.534	1,063.634	+ 47.100
Vasutas Szakszervezet Társadalombiztosítási Központja	25.837	41.719	+ 15.882
Közoktatásügyi minisztérium	292.877	309.598	+ 16.721
Népművelési minisztérium	257.394	241.344	— 16.050
Országos Testnevelési és Sportbizottság	32.304	32.087	— 217
Honvédelmi minisztérium	3,503.000	3,503.123	+ 123
Államvédelmi Hatóság	573.400	496.711	— 76.689
I. összesen	**9,532.486**	**9,624.980**	+ **92.494**
II. Népgazdaság fejlesztése :			
Vállalati alapok elszámolása	2,347.500	3,882.871	+ 1,535.371
Vállalatok eredményelszámolása	333.823	1,594.566	+ 1,260.743
Belföldi állami adósságok	180.250	140.553	— 39.697
Külföldi állami adósságok	87.708	73.834	— 13.874
Nemzetközi kötelezettségek	708.760	665.169	— 43.591
Népgazdaság Ötéves Terve	11,700.000	12,565.980	+ 865.980
Készletezés	800.000	1,058.037	+ 258.037
Kiegészítő beruházások	400.000	431.703	+ 31.703
Belföldi árkiegyenlítés	80.000	245.703	+ 165.703
Egyéb pénzügyi tételek	525.000	512.827	— 12.173
II. összesen	**17,163.041**	**21,171.243**	+ **4,008.202**
III. Helyi tanácsok :			
Budapest	782.665	758.433	— 24.232
Vidék	2,037.822	2,029.265	— 8.557
III. összesen	**2,820.487**	**2,787.698**	— **32.789**
I.+II.+III. együtt	**29,516.014**	**33,583.921**	+ **4,067.907**

KIADÁSOK
ÁGAZATOS FŐÖSSZESITÉSE

Megnevezés		Előirányzat	Tényleges kiadás	A tényleges kiadás az előirányzatnál	
				több+ kevesebb —	%
		ezer forint			
I. Népgazdaság fejlesztése	Központi szervek	17,154.618	21,061.202	+ 3,906.584	*123*
	Helyi szervek	8.423	110.041	+ 101.618	*1.306*
	Együtt	**17,163.041**	**21,171.243**	+ **4,008.202**	*123*
II. Gazdasági tevékenység	Központi szervek	207.609	225.324	+ 17.715	*109*
	Helyi szervek	487.494	490.996	+ 3.502	*101*
	Együtt	**695.103**	**716.320**	+ **21.217**	*103*
III. Kulturális tevékenység	Központi szervek	1,099.214	1,245.976	+ 146.762	*113*
	Helyi szervek	884.745	811.792	— 72.953	*92*
	Együtt	**1,983.959**	**2,057.768**	+ **73.809**	*104*
IV. Szociális tevékenység	Központi szervek	2,636.327	2,595.207	— 41.120	*98*
	Helyi szervek	649.884	652.901	+ 3.017	*100*
	Együtt	**3,286.211**	**3,248.108**	— **38.103**	*99*
V. Védelmi tevékenység	Központi szervek	**4,076.400**	**3,999.834**	— **76.566**	*98*
VI. Igazgatási tevékenység	Központi szervek	1,512.936	1,558.639	+ 45.703	*103*
	Helyi szervek	798.364	832.009	+ 33.645	*104*
	Együtt	**2,311.300**	**2,390.648**	+ **79.348**	*103*
I—VI. Összesen	Központi szervek	26,687.104	30,686.182	+ 3,999.078	*115*
	Helyi szervek	2,828.910	2,897.739	+ 68.829	*102*
	Együtt	**29,516.014**	**33,583.921**	+ **4,067.907**	*114*

A főösszesítésben kimutatott kereken 4.068 millió Ft nettó többlet az egyes részletes költségvetési előirányzatokkal szemben bruttó számokban jelentkező összesen 5.181 millió Ft összegű túllépések és 1.113 millió Ft összegű megtakarítások eredménye.

A következő táblázatok az egyes ágazatokon belül bruttó számokban tüntetik fel az eltéréseket és tartalmazzák azok ismertetését.

KIADÁSOK

ÁGAZATOS ÉS FELADATKÖR SZERINTI CSOPORTOSITÁSA

(Az Ágazatos főösszesítés részletezése, az előirányzattal szemben mutatkozó eltérések indokolásával)

I. Népgazdaság fejlesztése

Megnevezés	Előirányzat	Tényleges kiadás	A tényleges kiadás az előirányzatnál	
			kevesebb	több
	ezer forint			
Vállalati alapok elszámolása	2,347.500	3,882.871	3.247	1,538.618
Vállalatok eredményelszámolása	325.400	1,484.525	—	1,159.125
Belföldi állami adósságok	180.250	140.553	39.697	—
Külföldi állami adósságok	87.708	73.834	29.180	15.306
Nemzetközi kötelezettségek	708.760	665.169	43.591	—
Népgazdaság Ötéves Tervének beruházásai	11,700.000	12,565.980	—	865.980
Készletezés	800.000	1,058.037	—	258.037
Kiegészítő beruházások	400.000	431.703	—	31.703
Belföldi árkiegyenlítés	80.000	245.703	—	165.703
Egyéb pénzügyi tételek	525.000	512.827	90.547	78.374
Központi szervek összesen	17,154.618	21,061.202	206.262	4,112.846
Helyi vállalatok alap- és eredményelszámolása	8.423	110.041	194	101.812
I. Népgazdaság fejlesztése összesen	**17,163.041**	**21,171.243**	**— 206.456**	**+ 4,214.658**

Az előirányzattal szemben mutatkozó eltérések indoklása a következő :

M e g t a k a r í t á s o k :

Vállalati alapok elszámolásánál az érdekeltségek megváltására előirányzott 57.5 millió Ft egy része nem került felhasználásra	3.2	millió Ft
Belföldi állami adósságoknál a kisorsolt búzakötvények, Ötéves tervkölcsön- és Békekölcsön kötvények be nem váltott nyereményei	39.7	„ „
Külföldi állami adósságoknál a kölcsönszolgálat egy részének teljesítésére nem került sor	29.2	„ „
Nemzetközi kötelezettségeknél a tényleges szükséglet alacsonyabb volt az előirányzatnál	43.6	„ „
Egyéb pénzügyi tételeknél		
az állami vállalatok által ellátott közigazgatási tevékenység költségeinek megtérítésére előirányzott 300 millió Ft-ból felhasználatlan maradt	75.4	„ „
az állami intézmények és vállalatok tűzkárainak megtérítésére előirányzott 20 millió Ft nagyobb része megmaradt	15.2	„ „
Helyi vállalatok költségvetési elszámolásánál elért megtakarítás	0.2	„ „
Megtakarítások összesen :	**206.5**	millió Ft

T ú l k i a d á s o k :

Vállalati alapok elszámolásánál		
a termelés és a forgalom felfutásának arányában, a készletnormák bővítése mellett, szükségessé vált a vállalatok eddigi 80%-os *forgóalap* ellátottságának 100%-ra való felemelése ; az erre a célra fordított kiadás az előirányzott 1.700 millió Ft-on felül	1,524.9	millió Ft

(itt számoltam el az állami költségvetésben tartalék címén előirányzott 500 millió Ft felhasználását is)
a vállalati *alapítási és átszervezési előlegek* többletfelhasználása az előirányzott 90 millió Ft-on felül ..... 13.7 millió Ft

Vállalatok eredményelszámolásánál
veszteségtérítésre — az előirányzott 220.4 millió Ft-on felül — folyósított összeg, amelyet az ipar és kereskedelem nyereségelőleg befizetésének 429.7 millió Ft-tal való túlteljesítése teljes mértékben ellensúlyozott ..... 394.9 „ „

előző évi *nyereségtúlfizetések visszautalására* folyósított összeg, amelyre az előző évi eredményelszámolással kapcsolatos 712.5 millió Ft előirányzatnélküli bevétel nyujtott fedezetet, az előirányzott 80 millió Ft-on felül. 626.— „ „

a vállalatoknál folyó szakmunkásképzés többletköltsége, az egyéb vállalati támogatásokra együttesen előirányzott 25 millió Ft-on felül ..... 138.2 „ „

Külföldi állami adósságok rendezésével kapcsolatban különféle szolgálati költségek merültek fel ..... 15.3 „ „

Népgazdaság ötéves tervének beruházásánál
az 1950. évben műszakilag befejezett beruházások bekerülési költségeinek az 1951. évben eszközölt kiegyenlítéséből állott elő a túllépés ..... 866.— „ „

Az ötéves népgazdasági terv második évében, az előirányzat teljes felhasználásával eszközölt beruházások közül jelentősebbek a következők :

A bányászatnál végzett nagyobb beruházások a Sztálin Vasművel kapcsolatos Komlói Bánya fejlesztése, a Mátrai Erőmű miatt a Petőfi Bánya, az Inotai Erőmű miatt pedig Várpalota fejlesztése.

A kohászatnál és gépgyártásnál az 1951. évben a következő nagyobb új beruházások léptek be a termelés szolgálatába :

A Sztálin Vasműnél sorozatos üzembehelyezés történt, így különböző javítóműhelyeket, irodaépületeket, garázst, telefonközpontot, vas- és acélöntődét, valamint a vasszerkezeti műhelyt indították meg. A gépgyártásban megvalósult a Jászberényi Aprító Gépgyár és a Gyöngyösi Váltó és Kitérő Gyár.

A közlekedés beruházásai közül ki kell emelni a Budapest-Miskolci MÁV vonal villamosítását, a Vác-Aszódi vonal építését és a Miskolc-Sátoraljaujhely II. vágány létesítését, a Sztálinvárosi kikötő építését, valamint a 34. számú Miskolc-Sátoraljaujhelyi főközlekedési útvonal és a 6. számú Adony-Dunapentele-Dunaföldvár-Szekszárdi út építését. Folytatódott a Boráros-téri híd építése és befejezést nyert a Dunaföldvári híd.

A nagylétesítmények között meg kell említeni a Földalatti Gyorsvasút folyamatban levő építését és a Csepeli Gyorsvasút létesítését.

A mezőgazdaság beruházásainál továbbfejlesztettük a gépesítést, különösen a kombájnok számának növelésével. Jelentősen növeltük az állati férőhelyek számát, különösen a sertés férőhelyeket.

A kereskedelemnél meg kell említeni a Győri, Miskolci és Hódmezővásárhelyi Vasraktárak, a Sztálinvárosi Üzletház létesítését, valamint az Ujpesti Állami Áruház építésének megindítását.

Az építőipar gépesítése folytatódott. Új téglagyár létesült Mályon, új cementgyár Hejőcsabán, cementgyári rekonstrukció és bővítés Lábatlanon és Bélapátfalván, épületelemgyár Budapesten. Kőbánya nyilt Vácott, ezenkívül korszerűsítettünk és részben új gépekkel szereltünk fel tégla- és cementgyárakat, valamint cementáru üzemeket.

Kommunális vonatkozásban számos lakást, iskolaépületet, kórházat és kultúrházat létesítettünk.

Készletezésnél az előirányzott keretet meghaladó árumennyiséget sikerült az év folyamán beszerezni és tárolni ..... 258.1 „ „

Kiegészítő beruházásoknál a túllépést az okozta, hogy az eredetileg, tervberuházásként előirányzott egyes beszerzések, illetőleg beruházási munkák kiegészítő beruházásnak minősültek s ezért ezeket a kiadásokat itt kellett elszámolni. A többletkiadást a tervberuházási hiteleknél zárolt azonos összeg fedezte .. 31.7 „ „

Belföldi árkiegyenlítésnél		
a gyapot-, guminövény-, szervestrágya- és a mezőgazdasággal kapcsolatos egyéb árkiegyenlítésre, a Népgazdasági Tanács 401/21/1951. számú határozata alapján	94.—	millió Ft
vágóbirka és juh felvásárlásával kapcsolatban, valamint az Állatforgalmi Vállalat egyéb felvásárlásaival felmerült árkiegyenlítésekre a vonatkozó Népgazdasági Tanácsi határozatok alapján	63.2	„ „
nehézipari dolgozók kedvezményes szénellátásával kapcsolatos árkiegyenlítésre	8.5	„ „
Egyéb pénzügyi tételeknél		
a termelőszövetkezeti csoportok kölcsönalapjának létesítésére	67.4	„ „
az államnak felajánlott mezőgazdasági ingatlanokat terhelő adótartozások rendezésére	11.—	„ „
Helyi vállalatok alap- és eredményelszámolásánál a hiányos tervezés folytán elő nem irányzott — 275.7 millió Ft nyereség-többletbefizetéssel ellensúlyozott — veszteségtérítésre és nyereségvisszafizetésre	101.8	„ „
Túlkjadások összesen :	**4,214.7**	millió Ft

II. Gazdasági tevékenység

Megnevezés		Előirányzat	Tényleges kiadás	A tényleges kiadás az előirányzatnál	
				kevesebb	több
		ezer forint			
1. Mező- és erdőgazdaság					
A) Földművelés	Központi szervek ...	20.312	23.474	6.256	9.418
B) Állattenyésztés és állategészségügy	Központi szervek ...	84.386	106.143	9.676	36.433
	Helyi szervek	76.142	72.555	11.125	2.538
	Együtt	160.528	178.698	20.801	38.971
1. Mező- és erdőgazdaság összesen	Központi szervek ...	104.698	129.617	15.932	45.851
	Helyi szervek	76.142	72.555	11.125	2.538
	Együtt	180.840	202.172	27.057	48.389
2. Vízgazdálkodás	Központi szervek ...	75.988	68.004	11.441	3.457
3. Közlekedés	Központi szervek ...	15.099	14.672	486	59
	Helyi szervek	207.073	210.219	1.238	4.384
	Együtt	222.172	224.891	1.724	4.443
4. Község- és városgazdaság	Központi szervek ...	2.222	1.908	350	36
	Helyi szervek	162.512	158.850	19.652	15.990
	Együtt	164.734	160.758	20.002	16.026
5. Minőségvizsgálat és ellenőrzés	Központi szervek ...	9.602	11.123	1.177	2.698
	Helyi szervek	41.767	49.372	5.674	13.279
	Együtt	51.369	60.495	6.851	15.977
II. Gazdasági tevékenység összesen	**Központi szervek ...**	**207.609**	**225.324**	**29.386**	**52.101**
	Helyi szervek ...	**487.494**	**490.996**	**37.689**	**36.191**
	Együtt	**695.103**	**716.320**	**— 67.075**	**+ 88.292**

Megtakarítások:

egyes kitűzött feladatok elhalasztása, illetőleg elmaradása (pl. erdőrendezési munkálatok, a folyammérnöki szolgálatnál a vízi és vasúti szállítások), továbbá a túlméretezett tervezés (tanácsoknál tatarozási munkák), végül a parkosítási előirányzatok zárolása	15.3	millió Ft
anyagszállítások elhuzódása miatt felhasználatlan hitelek	13.1	„ „
vízi műszaki, állattegészségügyi és állatgondozói állások be nem töltése, valamint a kiküldetések csökkentése	9.2	„ „
az apaállatvásárlás tervezettnél alacsonyabb áron történt lebonyolítása	2.6	„ „
állatorvosi díjvisszatérítés többlete a bevétel emelkedése miatt	7.5	„ „
a hótakarítási és közvilágítási előirányzatok részleges felhasználása	3.9	„ „
kisebb maradványok együtt	15.5	„ „
Megtakarítások összesen:	**67.1**	millió Ft

Túlkiadások:

növényi-kártevők nagyobbmérvű fellépésének leküzdése	8.6	millió Ft
a minőségi állattenyésztéssel, okszerű takarmánygazdálkodással, az apaállatok számának növelésével és a versenyló-telepek állami kezelésbe vételével felmerült többköltségek	31.—	„ „
az utak helyreállításának és a községi villanyhálózat fejlesztésének előirányzaton felüli teljesítése	10.2	„ „
elhagyott épületek megóvása és parlagföldek megművelése	6.2	„ „
a mértékhitelesítés és a hordójelző intézetek tanácsi kezelésbe vétele	14.7	„ „
kisebb túlkiadások együtt	17.6	„ „
Túlkiadások összesen:	**88.3**	millió Ft

III. Kulturális tevékenység

Megnevezés		Előirányzat	Tényleges kiadás	A tényleges kiadás az előirányzatnál	
				kevesebb	több
		ezer forint			
1. Oktatás					
A) Óvodák	Helyi szervek	108.505	92.528	19.113	3.136
B) Alsófokú oktatás	Központi szervek ...	23.653	20.978	3.163	988
	Helyi szervek	469.261	447.884	46.039	24.162
	Együtt	492.914	468.862	49.202	25.150
C) Középfokú oktatás					
a) *általános*	Központi szervek ...	3.485	6.376	432	3.323
	Helyi szervek	190.852	160.607	40.543	10.298
	Együtt	194.337	166.983	40.975	13.621
b) *ipari*	Központi szervek ...	172.648	197.985	14.032	39.369
	Helyi szervek	69.809	60.217	12.079	2.487
	Együtt	242.457	258.202	8.110	23.855
c) *mezőgazdasági*	Központi szervek ...	72.211	62.376	14.324	4.489
d) *egyéb*	Központi szervek ...	12.035	11.028	2.861	1.854
	Helyi szervek	4.457	4.618	476	637
	Együtt	16.491	15.646	3.337	2.491
C) Középfokú oktatás összesen	Központi szervek ...	260.379	277.765	31.649	49.035
	Helyi szervek	265.118	225.442	53.098	13.422
	Együtt	525.497	503.207	66.747	44.457
D) Felsőfokú oktatás					
a) *általános*	Központi szervek ...	48.745	51.668	4.303	7.226
b) *gazdasági*	Központi szervek ...	28.003	25.727	2.874	598
c) *műszaki*	Központi szervek ...	27.533	33.189	1.599	7.255
d) *mezőgazdasági*	Központi szervek ...	25.152	25.709	2.902	3.459
e) *orvosi*	Központi szervek ...	30.995	29.403	2.929	1.337
f) *egyéb*	Központi szervek ...	17.851	16.607	2.697	1.453
D) Felsőfokú oktatás összesen	Központi szervek ...	178.279	182.303	17.304	21.328
E) Ösztöndíjak					
a) *belföldi*	Központi szervek ...	47.704	54.896	865	8.057
b) *külföldi*	Központi szervek ...	34.167	34.876	48	757
E) Ösztöndíjak összesen	Központi szervek ...	81.871	89.772	913	8.814
F) Tanfolyamok	Központi szervek ...	72.037	152.280	21.925	102.168
	Helyi szervek	1.527	1.192	358	23
	Együtt	73.564	153.472	22.283	102.191
1. Oktatás összesen	Központi szervek ...	616.219	723.098	75.454	182.333
	Helyi szervek	844.411	767.046	118.608	41.243
	Együtt	**1,460.630**	**1,490.144**	**— 175.562**	**+ 205.076**

Megnevezés		Előirányzat	Tényleges kiadás	A tényleges kiadás az előirányzatnál	
				kevesebb	több
		ezer forint			
III. Kulturális tevékenység. (Folytatás.)					
2. Tudományos kutatás					
A) Általános	Központi szervek ...	29.447	30.962	2.633	4.148
B) Egészségügyi	Központi szervek ...	13.346	12.268	2.161	1.083
C) Ipari	Központi szervek ...	104.174	147.436	661	43.923
D) Mezőgazdasági	Központi szervek ...	33.049	35.255	3.645	5.851
E) Közlekedési	Központi szervek ...	5.127	4.934	946	753
2. Tudományos kutatás összesen	Központi szervek ...	**185.143**	**230.855**	— **10.046**	+ **55.758**
3. Könyvtár és dokumentáció	Központi szervek ...	26.048	25.817	3.396	3.165
	Helyi szervek	9.194	7.964	1.482	252
	Együtt	**35.242**	**33.781**	— **4.878**	+ **3.417**
4. Múzeumok és képtárak	Központi szervek ...	**14.037**	**17.186**	— **1.617**	+ **4.766**
5. Népművelési intézmények	Központi szervek ...	60.243	68.954	6.099	14.810
	Helyi szervek	19.492	24.124	3.001	7.633
	Együtt	**79.735**	**93.078**	— **9.100**	+ **22.443**
6. Sport és testnevelés					
A) Versenysport	Központi szervek ...	14.321	17.574	..	3.253
B) Tömegsport	Központi szervek ...	.	711	.	711
	Helyi szervek	8.173	10.004	2.207	4.038
	Együtt	8.173	10.715	2.207	4.749
C) Egyesületi sport	Központi szervek ...	1.700	5.760	.	4.060
6. Sport és testnevelés összesen	Központi szervek ...	16.021	24.045	.	8.024
	Helyi szervek	8.173	10.004	2.207	4.038
	Együtt	**24.194**	**34.049**	— **2.207**	+ **12.062**
7. Kulturális célok támogatása					
A) Kulturális célok	Központi szervek ...	136.702	116.128	23.577	3.003
B) Tudományos célok	Központi szervek ...	20.357	19.441	916	.
E) Népművelési célok	Központi szervek ...	24.444	20.452	5.427	1.435
	Helyi szervek	3.475	2.654	966	145
	Együtt	27.919	23.106	6.393	1.580
7. Kulturális célok támogatása összesen	Központi szervek ...	181.503	156.021	29.920	4.438
	Helyi szervek	3.475	2.654	966	145
	Együtt	**184.978**	**158.675**	— **30.886**	+ **4.583**
III. Kulturális tevékenység összesen	**Központi szervek ...**	**1,099.214**	**1,245.976**	**126.532**	**223.292**
	Helyi szervek	**884.745**	**811.792**	**126.264**	**53.311**
	Együtt	**1,983.959**	**2,057.768**	— **234.296**	+ **308.105**

A kulturális tevékenység kiterjedt területén évközben jelentős változások történtek s emellett a tervezési munka hibái is kiütköztek. Mindezeket — a feladatok megoldása érdekében — menetközben a finanszírozás során megfelelően követni, illetőleg helyesbíteni kellett.

A főbb feladatcsoportoknál az előirányzattal szemben mutatkozó eltérések ismertetése a következő:

Oktatásnál

megtakarítások:

586 óvodai, 1.650 általános iskolai, 862 gimnáziumi, 421 iparitanuló szakiskolai, és 427 iparitanulóotthoni nevelői állás volt betöltetlen, aminek költségkihatása	60.—	millió Ft
a napközi otthonokban a tervezettnél alacsonyabb gyermeklétszám, az épületkarbantartási és felszerelési hiteleknél a községek helytelen gazdálkodása miatt megmaradt	9.1	„ „
az általános iskoláknál a tervbevett tatarozási munkálatok egy részének elhalasztása és a dolgozók általános iskoláinál a beiskolázási programm végre nem hajtása miatt előállott lemorzsólódás	9.2	„ „
a mezőgazdasági szakiskoláknál a nagyobb fokú lemorzsolódás	8.—	„ „
a felsőfokú oktatásnál az állások be nem töltése, az óradíjak magas tervezése, kisebb mérvű hallgatói létszámcsökkenés, valamint egyes beszerzések elmaradása	17.3	„ „
a költségvetésben megtervezett tanfolyamoknál az oktatási rendszer változtatása, a tanfolyamok időtartamának csökkentése, egyes tanfolyamok teljes elmaradása, illetőleg megszüntetése	22.3	„ „
kisebb megtakarítások együtt	49.7	„ „
megtakarítások összesen:	**175.6**	millió Ft

túlkiadások:

ösztöndíjak többszükséglete magasabb tanulólétszám beiskolázása folytán	8.—	millió Ft
óradíj többletek általános iskolai és gimnáziumi nevelői állások — fent ismertetett — be nem töltése miatt	35.5	„ „
technikumi és iparitanulói létszám 13.410 fővel való felemelése, továbbá 7.000 iparitanuló terven felüli ruhaellátása	23.8	„ „
új főiskolák (Idegennyelvű Főiskola, Ujságíró Főiskola, Közlekedési Egyetem) létesítése, illetőleg a meglévők fejlesztése és felszerelésük kiegészítése, oktatószemélyzet illetménykiegészítése, beiskolázási fejlesztés	21.3	„ „
építőipari kiképző és átképző tanfolyamok költségvetésből való finanszírozása (a vállalatok kiadásainál azonos összegű megtakarítással ellensúlyozva)	75.4	„ „
a MÁV-nál 10.000 női munkaerő kiképzése	16.1	„ „
kisebb túlkiadások együtt	25.—	„ „
túlkiadások összesen:	**205.1**	millió Ft

Tudományos kutatásnál

felhasználatlan maradt, káderhiány, anyagbeszerzési nehézségek, továbbá szerződésileg elvállalt bérmunkák és külföldi szállítmányok elmaradása következtében	**10.**—	millió Ft
túlkiadást okozott az, hogy a kutató intézetek évközben ujabb kidolgozandó témákat kaptak, továbbá, hogy több új kutatóintézet alakult, illetőleg a meglévők fejlődtek (a többletből 41.2 millió Ft a Bánya- és energiaügyi minisztérium kutatóintézeteire esett)	**55.7**	millió Ft

Könyvtár és dokumentációnál

megtakarítást eredményezett az állások egy részének be nem töltése, a megyei és városi levéltárak elhelyezési és fűtési költségei kétszeres előirányzásának helyesbítése, az Országos Dokumentációs Központnak az Országos Könyvtári Központba beolvasztása és a Mezőgazdasági Dokumentációs Központnak kisebb helyiségbe költözése	**4.9**	millió Ft
túlkiadást okoztak a Műszaki Dokumentációs Központ és egyes könyvtárak évközi létszámemelése, továbbá magánkönyvtárak leltározási és elszállítási költségei	**3.4**	millió Ft

Múzeumok és képtáraknál

megtakarítást okozott az állások egy részének be nem töltése és vidéki múzeumoknak bérelt helyiségekből való elköltözése	1.6	millió Ft
túlkiadás állott elő tűzbiztonsági felszerelések és biztonsági zárak beszerzése, továbbá a Népművészeti Intézetnek a költségvetésbe bevonása következtében	4.8	millió Ft

Népművelési intézményeknél

megtakarítást okozott a budapesti Belvárosi Színház és Vidám Színház, továbbá a budapesti színházak Központi Igazgatóságának a megszüntetése és a Városi Színháznak az Állami Operaház kezelésébe átvétele, végül a tanácsoknál a kultúrprogramm teljesítésénél mutatkozott elmaradás	9.1	millió Ft
túlkiadást jelentett az Állami Népi Együttes, a Fővárosi Népi Zenekar és az új színházak létesítése, illetőleg az állami és budapesti színházak fejlesztése, továbbá a budapesti Sztálin szobor felállítása	22.4	millió Ft

Sport és testnevelésnél

megtakarítás mutatkozott a tömegsport céljaira szolgáló előirányzatból több, tervbevett verseny elmaradása miatt	2.2	millió Ft
túlkiadások:		
az új sportegyesületek támogatása	7.1	millió Ft
a megyéknél és járásoknál az új testnevelési és sportbizottságok felállítása	4.—	„ „
az iskolai testnevelésnek a Közoktatásügyi minisztérium keretében való megszervezése és kisebb többletek	3.—	„ „
túlkiadások összesen:	12.1	millió Ft

Kulturális célok támogatásánál

megtakarítások:		
egyes szerveknek (Népművészeti intézet, Állami Népi Együttes stb.) más címcsoportba átsorolása	25.6	millió Ft
a színházlátogatás emelkedése folytán a dolgozók színházbérleteinek árkülönbözetére előirányzott összeg egy részének megtakarítása	1.1	„ „
a közérdekű könyvkiadás tervének módosulása és egyéb feladatok elmaradása, végül a budapesti városi tanácsi kegyuri terheinek csökkentése	4.2	„ „
megtakarítások összesen:	30.9	millió Ft
túlkiadások:		
az Állami Egyházügyi Hivatal felállítása	3.—	millió Ft
a Természettudományi Társulat fejlesztése, megyei tudományos kirendeltségek felállítása és az Állami Népi Együttes külföldi útjai	1.6	„ „
túlkiadások összesen:	4.6	millió Ft

IV. Szociális tevékenység

Megnevezés		Előirányzat	Tényleges kiadás	A tényleges kiadás az előirányzatnál	
				kevesebb	több
		ezer forint			
1. Egészségügyi ellátás					
A) Gyógyító és megelőző intézmények					
a) *kórházak*	Központi szervek ...	228.274	206.685	25.281	16.392
	Helyi szervek	349.892	348.102	17.476	2.986
	Együtt	578.166	554.787	42.757	19.378
b) *rendelő-intézetek*	Központi szervek ...	35.414	29.339	6.114	39
	Helyi szervek	168.901	159.048	22.001	48
	Együtt	204.315	188.387	28.115	87
c) *vérellátó szolgálat*	Központi szervek	4.947	3.841	1.152	46
d) *mentő-szolgálat*	Központi szervek ...	17.300	18.500	1.389	2.589
A) Gyógyító és megelőző intézmények összesen	Központi szervek ...	285.935	258.365	33.936	19.066
	Helyi szervek	518.793	507.150	39.477	3.034
	Együtt	804.728	765.515	73.413	22.070
B) Közegészségügyi intézkedések	Központi szervek ...	21.177	4.589	4.491	3
	Helyi szervek	8.281	7.229	1.337	285
	Együtt	29.458	11.818	5.828	288
C) Anya-, csecsemő- és gyermekvédelem	Központi szervek ...	57.269	28.729	4.602	6.062
	Helyi szervek	54.657	47.753	12.217	5.313
	Együtt	111.926	76.482	16.819	11.375
1. Egészségügyi ellátás összesen	Központi szervek ...	364.381	291.683	43.029	25.131
	Helyi szervek	581.731	562.132	53.031	8.632
	Együtt	**946.112**	**853.815**	**— 96.060**	**+ 33.763**
2. Szociális gondoskodás					
A) Szociális intézmények	Központi szervek ...	49.386	34.883	16.561	2.058
	Helyi szervek	68.153	90.769	9.518	2.134
	Együtt	117.539	125.652	26.079	4.192
B) Üdültetés	Központi szervek ...	57.846	55.854	3.887	1.895
C) Nyugdíjak, járadékok	Központi szervek ...	1,128.952	1,091.012	67.828	29.888
D) Családi pótlék	Központi szervek ...	220.960	262.412		41.452

Megnevezés		Előirányzat	Tényleges kiadás	A tényleges kiadás az előirányzatnál	
				kevesebb	több
		ezer forint			
IV. Szociális tevékenység. (Folytatás.)					
E) Táppénz és egyéb segélyek	Központi szervek ...	671.612	736.807	34.697	99.892
F) Állami alkalmazottak után fizetett betegbiztosítási járulék	Központi szervek ...	143.190	122.556	20.634	
2. Szociális gondoskodás összesen	Központi szervek ...	2,271.946	2,303.524	143.607	175.185
	Helyi szervek	68.153	90.769	9.518	2.134
	Együtt	**2,340.099**	**2,394.293**	**— 153.125**	**+ 177.319**
IV. Szociális tevékenység összesen	**Központi szervek ...**	**2,636.327**	**2,595.207**	**186.636**	**200.316**
	Helyi szervek	**649.884**	**652.901**	**62.549**	**10.766**
	Együtt	**3,286.211**	**3,248.108**	**— 249.185**	**+ 211.082**

A szociális tevékenységnél az előirányzott feladatok megoldása — amint ez az alább felsorolt megtakarítási tételek jellegéből megállapítható — csaknem maradéktalanul megvalósult. A túlkiadások az új feladatok ellátásával és a biztosítottak létszámának emelkedésével kapcsolatban állottak elő.

Megtakarítások:

a biztosítottak és szegénybetegek magánkórházi ápolási díjaira előirányzott hitelek a magánkórházak államosítása folytán feleslegessé váltak	26.—	millió Ft
az ágykihasználás, főleg a tanácsi kórházaknál terv alatt maradt	10.—	„ „
a kórházi beszerzések elhuzódása miatt felhasználatlanul maradt	20.—	„ „
a rendelőintézeti gyógyszerelőirányzat túlzott volt	16.2	„ „
a szociális otthonokkal kapcsolatos egyes tervbevett intézkedések elmaradtak; a gondozottak és bölcsődében elhelyezett gyermekek száma a tervezettnél alacsonyabb volt	10.—	„ „
a egészségvédelmi szolgálat és az iskolai fogászat fejlesztése a tervezettnél alacsonyabb volt	11.—	„ „
a nyug- és egyéb ellátásokkal kapcsolatban a nyugdíjak felülvizsgálata megtakarítást eredményezett	66.7	„ „
a társadalombiztosítási gyógyszerek beszerzésénél laza volt a tervezés, illetőleg szállítási nehézségek adódtak	34.—	„ „
az állami alkalmazottak után a SZTK részére fizetett betegségbiztosítási járulék előirányzata a tényleges szükségletnél alacsonyabb volt	20.6	„ „
egyéb megtakarítási tételek együtt	34.7	„ „
Megtakarítások összesen:	**249.2**	millió Ft

Túlkiadások:

egészségügyi intézmények állami kezelésbe vétele	30.8	millió Ft
gyermekotthonok állami és tanácsi kezelésbe vétele	7.6	„ „
egyes vállalati nyugdíjpénztárak 1951-re áthuzódott átvétele	26.—	„ „
a családipótlék többszükséglete a pótlék mérvének felemelése, a dolgozók számának növekedése és postás nyugdíjasok családi pótlék folyósításának a költségvetés terhére átvétele következtében	41.5	„ „
társadalombiztosítási juttatásoknál a biztosításban részesülők létszámának emelkedése folytán előállott többkiadás	90.—	„ „
egyéb túlkiadások együtt	15.2	„ „
Túlkiadások összesen:	**211.1**	millió Ft

VI. Igazgatási tevékenység

Megnevezés		Előirányzat	Tényleges kiadás	A tényleges kiadás az előirányzatnál	
				kevesebb	több
		ezer forint			
1. Általános igazgatás	Központi szervek ...	302.082	303.282	53.577	54.777
	Helyi szervek	738.372	778.648	24.320	64.596
	Együtt	1,040.454	1,081.930	77.897	119.373
2. Gazdasági igazgatás	Központi szervek ...	315.563	412.806	42.062	139.305
	Helyi szervek	1.837	607	1.230	.
	Együtt	317.400	413.413	43.292	139.305
3. Szociális igazgatás	Központi szervek ...	96.665	95.205	15.707	14.247
4. Kulturális igazgatás	Központi szervek ...	146.860	159.756	15.920	28.816
5. Rendészet	Központi szervek ...	651.766	587.590	97.478	33.302
	Helyi szervek	58.155	52.754	8.097	2.696
	Együtt	709.921	640.344	105.575	35.998
VI. Igazgatási tevékenység összesen	**Központi szervek ...**	**1,512.936**	**1,558.639**	**224.744**	**270.447**
	Helyi szervek	**798.364**	**832.009**	**33.647**	**67.292**
	Együtt	**2,311.300**	**2,390.648**	**— 253.391**	**+ 337.739**

Az eredményekből megállapítható, hogy az igazgatás működési kiadásainál javulás következett be, mert mind a központi, mind a helyi szervek általában betartották adminisztrációs költségeik előirányzatát és a normák szerinti gazdálkodást — még az évközben végrehajtott normaszűkítés után is — sikeresen megvalósították. Az előirányzatok túllépésére az új feladatok, részben pedig a szükségletek hiányos felmérése következtében került sor.

Megtakarítások:

az állások egy részének, főleg káderhiány miatt, be nem töltése következtében	43.5	millió Ft
külképviseletek felállításának és nemzetközi szervek támogatásának elmaradása miatt	7.—	„ „
gazdasági igazgatási jellegű támogatások csökkenése, illetőleg feleslegessé válása folytán (Beruházási Bank, Irodaszervező Gazdasági Iroda, Kereskedelmi Kamara és a termelőszövetkezetek támogatásánál)	19.—	„ „
kulturális és sportrendezvények elmaradása folytán	4.8	„ „
különféle anyagok és szakfelszerelések szállításának elhúzódása miatt, túlnyomórészt a rendészetnél, felhasználatlanul maradt	52.2	„ „
racionalizálás során a felsőbíróságok megszüntetése és a megyei bíróságok átszervezése következtében elért megtakarítás	11.—	„ „
a lovasrendőrség megszüntetése és a letartóztatottak ipari munkáltatásának új rendszere következtében feleslegessé vált hitelek	34.4	„ „
egyéb megtakarítások együtt	86.5	„ „
Megtakarítások összesen:	**258.4**	millió Ft

Túlkiadások:

a tárcáknál felmerült 1952. évi előtervezési költségek	17.—	millió Ft
rendkívüli statisztikai munkálatok költsége	8.—	„ „
fokozott begyüjtési és adóbehajtási tevékenység költségkihatása	36.—	„ „
az új gazdasági minisztériumok (Bánya- és energiaügyi, Kohó- és gépipari, Élelmezési minisztérium) és a Helyi Ipar Igazgatósága létesítésével felmerült többköltség	90.7	„ „
a gazdasági igazgatás keretébe tartozó egyes rendezvények (Vasutas-nap, Bányásznap, Építőművészeti Kongresszus, Kül- és belföldi kiállítások, a Szovjetunióba utazott parasztküldöttség, az Ötéves Terv második évében elkészült létesítmények ünnepélyes átadása) költsége	11.2	„ „
egyes vállalatok működése keretében jelentkezett új közfeladatok (pl. vezetékes rádió) költségeire folyósított állami hozzájárulások	13.—	„
az Á. M. G. megyeközpontok megyei tanácsokhoz történt beolvasztása	5.—	„ „
a munkaerőtoborzás fokozása, új begyüjtési, adó stb. nyomtatványok kigyártása	5.—	„ „
a SZOT részére a társadalombiztosítás szervezési költségeihez való hozzájárulás a SZTK részéről	6.—	„ „
a nyugdíjak utalványozásába a posta újrendszerű bekapcsolása és az Országos Nyugdíjintézet ezzel kapcsolatos idénymunkájának költsége	4.4	„ „
a kultúrális igazgatás keretében nyujtott támogatások (pl. Haladás SE., Közoktatásügyi Könyvkiadó)	7.5	„ „
a kulturális rendezvények (Magyar-román barátsági hét, a Kinai és a Koreai Népi Együttesek vendégszereplése, az „5 éves terv" kiállítás) meg nem tervezett költségei	5.5	„ „
a rendészet keretében a közbiztonsági szervezet létrehozása, ruházat, valamint szállítóeszközök beszerzése	16.8	„ „
egyéb (külügyi, bizalmas jellegű stb.) többletkiadások együtt	111.6	„ „
Túlkiadások összesen:	**337.7**	millió Ft

A kiadásoknál mutatkozó, fenti ágazatos indokolásokban részletesen nem ismertetett megtakarítások jelentős részét a Minisztertanács és a Népgazdasági Tanács takarékossági rendeleteinek végrehajtása eredményezte. A létszámrögzítés, az évközben létesült Országos Létszámbizottság létszámnorma megállapításai, továbbá a pénzügyminisztérium által átdolgozott költségvetési dologi normák, valamint a természetbeni ruházat kihordási idejének új szabályzata megfelelően érvényesítették hatásukat a kiadások csökkentésénél.

Az új normák alapján, valamint a nem normás előirányzatoknál elérhető megtakarítások érdekében a pénzügyminisztérium az év első felében az összes költségvetéseket felülvizsgálta. Ennek eredményeképen a tárcáknál 179.9, a budapesti városi tanácsnál 20.2, a vidéki helyi tanácsoknál 65.—, összesen 265.1 millió Ft költségvetési előirányzat zároltatott. Annak ellenére, hogy az évközi új szükségletek s részben a helytelenül végrehajtott zárolások miatt a zárolt összeg egy részét (a tárcáknál pl. mintegy 10%-ot) fel kellett oldani, annak túlnyomó része végleges megtakarításként jelentkezett.

A túlkiadások fentebb nem részletezett tételei kisebb mérvű tervezési hiányosságok, valamint előre nem látott feladatok szükségletei, végül az ár- és bérrendezés következetében merültek fel. Az utóbbi összegszerű kimunkálására nem volt lehetőség, mert az ezzel kapcsolatban külön engedélyezett 179.3 millió Ft-on felül felmerült szükségleteket a szervek jelentős része az elért személyi és dologi megtakarításokból, illetőleg a költségvetési előirányzatok egyébként feleslegessé vált részéből tudta fedezni.

LÉTSZÁM

Megnevezés	Az állások száma az 1951. évi költségvetés szerint	Az 1951. évvégi tényleges létszám	Különbözet (több +, kevesebb —)
I. Központi szervek és társadalombiztosítás :			
Országgyűlés és Népköztársaság Elnöki Tanácsa	172	148	— 24
Minisztertanács	571	736	+ 165
Külügyminisztérium	933	818	— 115
Belügyminisztérium	7.712	7.893	+ 181
Igazságügyminisztérium	10.089	8.263	— 1.826
Népgazdasági Tanács	4.817	5.969	+ 1.152
Pénzügyminisztérium	5.398	4.531	— 867
Közlekedés- és postaügyi minisztérium	3.570	2.583	— 987
Nehézipari minisztérium	2.495	—	— 2.495
Bánya- és energiaügyi minisztérium	—	1.551	+ 1.551
Kohó- és gépipari minisztérium	—	2.230	+ 2.230
Könnyűipari minisztérium	1.872	1.433	— 439
Építésügyi minisztérium	1.022	1.545	+ 523
Belkereskedelmi minisztérium	856	3.239	+ 2.383
Külkereskedelmi minisztérium	692	712	+ 20
Földművelésügyi minisztérium	7.453	8.418	+ 965
Egészségügyi minisztérium	9.316	13.065	+ 3.749
MÁV Központi Egészségügyi Hivatal	1.067	1.046	— 21
Szakszervezeti Társadalombiztosítási Központ	3.116	2.984	— 132
Vasutas Szakszervezet Társadalombiztosítási Központja	44	43	— 1
Közoktatásügyi minisztérium	12.270	8.522	— 3.748
Népművelési minisztérium	5.112	6.420	+ 1.308
Élelmezésügyi minisztérium	—	1.499	+ 1.499
Országos Testnevelési és Sportbizottság	—	294	+ 294
I. összesen	**78.577**	**83.942**	**+ 5.365**
II. Helyi tanácsok :			
Budapest	34.828	34.106	— 722
Megyék	57.923	22.609	— 35.314
Járások	12.682	48.523	+ 35.841
Városok	27.937	27.522	— 415
Községek	18.931	19.500	+ 569
II. összesen	**152.301**	**152.260**	**— 41**
I.+II. együtt	**230.878**	**236.202**	**+ 5.324**

A jelentősebb létszámemelkedések az új minisztériumok szervezésével, a Belkereskedelmi minisztériumnál az Országos Közellátási Jegyközpont és vidéki kirendeltségeinek felállításával, a klinikáknak és orvostudományi egyetemeknek a közoktatási tárcától az egészségügyi tárcához való átvételével, a Népművelési minisztériumnál pedig a színházak (744), az Állami Népi Együttes (174), a Minisztérium (48) és több népművelési intézmény létrehozásával, illetőleg fejlesztésével voltak kapcsolatosak- Az igazságügyi tárcánál a bíróságok és ügyészségek létszáma csökkent jelentősebben.

Az évvégi betölthető (engedélyezett) létszám 252.283 fő volt a ténylegesen betöltött 236.202 állással szemben.